

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๐

ปีที่ ๒๐

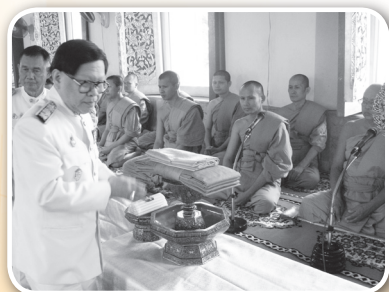
ฉบับที่ ๒๓๔

พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ISSN 0857-7064

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

*** เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เวลา ๑๔.๐๐ น. ศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา บริสุทธิ์ นายกราชบัณฑิตยสถาน นำราชบัณฑิตภาคีสมาชิก ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๓ ณ วัดกาญจนสิงหาสน์ แขวงคลองชักพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

*** ราชบัณฑิตยสถานจัดกิจกรรมเพื่อสังคม ร่วมแบ่งปันน้ำใจเพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดย นางสาวกนกวลี ชูชัยยะ เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน มอบให้นางสาวบุญธรรม กรานทอง ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ เป็นผู้แทนราชบัณฑิตยสถาน เดินทางไปมอบเงินและหนังสือให้แก่โรงเรียนที่ประสบภัยน้ำท่วม ๒ โรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล ๔ (เพาะชำ) และโรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

*** เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ราชบัณฑิตยสถานจัดแข่งขันทักษะการใช้ภาษาไทยของเยาวชน ซึ่งเป็นการแข่งขันของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศ โดยจัดแข่งขันทักษะภาษาไทย ๔ ด้าน ได้แก่ การเขียน การอ่าน การฟัง และการพูดสะกดคำ ทั้งนี้ นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันรางวัลชนะเลิศ และรางวัลรองชนะเลิศ จะได้รับรางวัล ราชบัณฑิตยสถานสรรเสริญพร้อมเงินรางวัล และนักเรียนที่ได้รับรางวัลชมเชย ๑๐ อันดับ จะได้รับเกียรติบัตรพร้อมเงินรางวัล

ผลการแข่งขันทักษะการใช้ภาษาไทยของเยาวชน รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ **ด.ญ.ณัฐริณี เนื่องจำนงค์** โรงเรียนกุญแจคริสเตียนวิทยา รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล ได้แก่ **ด.ญ.สุรินทร์ ศิลปวิศาล** โรงเรียนอนุบาลสุวิธร และ **ด.ญ.มัทนมาดา โอพาริกานนท์** โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ รางวัลชมเชย ได้แก่ **ด.ญ.ชลดา ชูชาติ** โรงเรียนอนุบาลระนอง **ด.ญ.รติมา สุขอยู่** โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) **ด.ช.กฤษณะ เรือนใจ** โรงเรียนวัดลานบุญ **ด.ญ.กัญญาวิรั แก้วคำแดง** โรงเรียนบ้านดอนสูง **ด.ช.ทฤษฎ์ เก่งพิทักษ์** โรงเรียนต้นตรารักษ์ **ด.ช.วรเมธ วงศ์พิน** โรงเรียนสุเหร่าคลองหนึ่ง (มานะราษฎร์บำรุง) **ด.ช.ชนกานต์ องคลาท** โรงเรียนดาราสมุทรศรีราชา **ด.ช.ธีรนนท์ สุขมีกลิ่น** โรงเรียนราชประชาสมาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ **ด.ญ.ศิวาพร สุขสิงห์** โรงเรียนวัดสลักเพชร และ **ด.ญ.ธัญญาภรณ์ เฉลิมศรี** โรงเรียนมารีวิทยาภินทรบุรี

*** ราชบัณฑิตยสถานจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔” เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุมชั้น ๓ ราชบัณฑิตยสถาน โดยมี **นายบัณฑิต ตั้งประเสริฐ** รองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมฯ และ **นายสมชาย ไตรรัตนภิรมย์** รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด เป็นวิทยากร การจัดฝึกอบรมครั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ต้องสอดคล้องกับหลักการ และสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากข้าราชการผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับฟังการบรรยายเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังได้มีโอกาสฝึกจัดทำแผนปฏิบัติการด้วย

สรุปบรรยายเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัย ของราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกต่อที่ประชุมสำนัก

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

● วันพุธที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ บุตรอินทร์ ภาคีสมาชิก ประเภทวิชาปรัชญา สาขาวิชาอภิปรัชญาและญาณวิทยา บรรยายเรื่อง *ปรัชญาไทย* ความโดยสรุปว่า ชาวไทยและวิถีไทยได้ผ่านวิวัฒนาการและพัฒนาการมายาวนาน ได้สร้างสรรค สละสลวย และสืบทอดวัฒนธรรมคตินิยมของตน ผลมกับที่ได้จากแหล่งอื่นนอกวัฒนธรรมไทยเดิม จนได้วิวัฒนาการทางปรัชญาไทยถึงระดับปรัชญาไทย เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือกันอย่างกว้างขวาง ถึงแม้มาในยุคใหม่ตั้งเป็นอยู่ปัจจุบัน ไทยกำลังเสียสมดุลการครองชีวิตและดำเนินวิถีชีวิตเป็นไทย ให้แก่พลังความรู้ความคิดเห็นและความเชื่อแนวตะวันตกก็ตามเกิด แต่ไทยก็กำลังตระหนักความจริงนี้ และกำลังปรับตัวบนรากฐานอันแน่นหนามั่นคงในวัฒนธรรมไทย หนึ่งในวัฒนธรรมเอเชียที่มีมานานกว่าของคนตะวันตกหลายชาติ คนไทยจึงน่าจะภูมิใจในปรัชญาไทยจากปรัชญาคุณชนไทย ตามแนววิถีไทย คนไทยมีไม่ได้ถ้าไม่มีชาติไทย วิถีไทยและความเป็นไทย ซึ่งได้จากปรัชญาไทย ขณะเดียวกันปรัชญาไทยเกิดไม่ได้ถ้าปราศจากวิถีไทย คนไทย และชาติไทย วิถีไทยย่อมมีความเหมือนกันในหมู่คนไทย และมีความแตกต่างจากหมู่คนชาติอื่น แม้อยู่กันได้ดีด้วยถือคุณค่าตรงกันในบางเรื่อง บางแนวทาง วิถีไทยปลูกฝัง หล่อหลอม สร้างสรรค เสริมแต่งและกำหนดความเป็นไทย ไม่มีการผูกขาด แต่มีการนิยม เชิดชู และหวงแหน เพราะเป็นเรื่องคุณค่าอันใคร ๆ มีสิทธิและความชอบธรรม ในการยอมรับนับถือคุณค่าไทยในวิถีไทย มาในปรัชญาไทยสาขาหนึ่งเรียกว่า คุณวิทยาหรืออภิปรัชญา ภาษาอังกฤษว่า Thai Axiology ที่ว่าด้วยคุณค่าทางความรู้ ความจริง คุณธรรม จริยธรรม ความถูกต้องดีงาม ความสุขและความเชื่อในกรรม (มโนกรรม วจีกรรม และกายกรรม) ของคนไทย คุณค่านี้เป็นนามธรรมที่สละสลวยในจิตใจของคนไทย ไม่ใช่เพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยทางวัตถุ แต่ใช้ในการปลูกฝัง หล่อเลี้ยง และพัฒนา คุณภาพและคุณสมบัติของความรู้สึกนึกคิด และจิตใจ เป็นคุณค่าส่วนรวมไม่ใช่เป็นของคนไทยคนเดียว เช่น ขันติธรรม ยุติธรรม สามัคคีธรรม คารวธรรม สังคหธรรม ปัญญาธรรม เป็นต้น คุณค่านี้นักไทยถือเป็นพลังสูงสุด กำหนดจัดวางและนำพาวิถีชีวิตแห่งความเป็นไทย แสดงออกทางสังคม การเมืองการปกครอง กฎหมาย ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม จารีตประเพณี ความเชื่อ การศึกษา และอื่น ๆ คุณค่านี้เป็นวัฒนธรรมคตินิยม กำหนดวัฒนธรรมวัตถุธรรมอีกต่อหนึ่ง เป็นอำนาจสร้างความเป็นคนแบบไทยให้มีคุณสมบัติ บุคลิกลักษณะ อุปนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด และรสนิยมชีวิต เป็นคนชนิดใด ในส่วนรวม นักสู้หรือนักงาน ผู้นำหรือผู้ตาม ใฝ่รู้ใฝ่เรียนใฝ่คิด หรือตรงกันข้าม ผู้ริเริ่มสร้างสรรค์หรือผู้ลอกเลียน ผู้ผลิตหรือผู้บริโภค ผู้สร้างหรือผู้ทำลาย ผู้เอาอย่างหรือผู้คิดเองทำเอง ฟังตนเองหรือเอาแต่ฟังพาคคนอื่น เป็นโทหรือเป็นทาส เข้มแข็งหรืออ่อนแอ ผู้ละทิ้งของเก่าหรือผู้รับเอาของใหม่ ผู้สร้างชาติหรือผู้ทำลายชาติ มีน้ำใจหรือแล้งน้ำใจ เป็นต้น ชาติไทยและวิถีไทยไม่ได้เกิดขึ้นด้วยปรัชญาไทยล้วน ๆ อย่างเดียว แต่อาศัยส่วนผสมผสานปรุงแต่งจากปรัชญาของคนชาติอื่นด้วยระดับหนึ่ง ถ้าวิถีไทยและปรัชญาไทยผสมกับของชาติอื่นไม่ได้ หรือผสมกับของ เขามากเกินพอดี ย่อมอยู่รอดไม่ได้ เรียกว่า ล้นชาติไทย ไทยจึงต้องฉลาดเลือกสรร กลั่นกรอง เอาบางอย่างของคนชาติอื่น วิถีชีวิตอื่น และปรัชญาอื่น มาผสมกลมกลืนหลอมรวมเข้ากับของไทยเป็นหลัก จึงเป็นของไทยเพื่อความเป็นไทย มนุษย์มีศักยภาพรอรับการพัฒนาเพิ่มขึ้น ผ่านประสบการณ์และขั้นตอนการศึกษาเล่าเรียนวิชาเป็นมนุษย์ ทั้งวิชาชีวิตและ

วิชาชีพด้วยตนเอง และอาศัยกระบวนการตามวัฒนธรรมการศึกษาของสังคมนั้น ๆ ชาติหนึ่ง ๆ เพื่อให้ได้และเข้าถึงปรัชญา คือ แนวคิดความเห็นและความเชื่อเป็นพลังกำหนด และนำพาการประกอบกรรมระดับต่าง ๆ และเพื่อสิ่งมุ่งประสงค์ของชีวิต ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ปัจจุบันและอนาคตปรัชญาที่มุ่งสิ่งทั้งภายในและภายนอกวัฒนธรรมของชาติหนึ่ง จะเกิดเองหรือริเริ่มสร้างสรรค์เองทั้งหมดโดยปราศจากที่มาย่อมไม่ได้ แม้พุทธปรัชญาโดยการตรัสรู้ธรรมของเจ้าชายสิทธัตถะ แหล่งที่มาหลักสำคัญแห่งปรัชญาไทย ยังเห็นคุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมบางระดับ เช่น กตัญญูกตเวทิตเมตตากรุณา อวิหิงสาธรรม มโนธรรม และ มนุษยธรรม ที่นิยมถือปฏิบัติกันแต่เดิมมา (เอสทมโม สนนุตโน) ว่าเป็นของดีและให้ประโยชน์สุขแก่มนุษย์ลักษณะพิเศษของพุทธปรัชญา เช่น ลักษณะปฏิวัติก็เฉพาะบางเรื่อง ลักษณะปฏิรูปก็เฉพาะบางเรื่อง และลักษณะอนุรักษก็เฉพาะบางเรื่องบางอย่าง ที่ควรค่าแก่การพัฒนามนุษย์ได้ผลตามเหตุผล

รองศาสตราจารย์ ดร.ผลิน ภูงูญ ภาคีสมาชิก ประเภทวิชาปรัชญา สาขาวิชาอภิปรัชญาและญาณวิทยา บรรยายเรื่อง *การกระตุ้นพลังจากภายใน* : *ภารกิจของผู้เข้าร่วมสมัย* ความโดยสรุปว่า การแข่งขันที่มีความรุนแรงมากขึ้นหากพิจารณาให้ลึกซึ้งจะพบว่า การแข่งขันดังกล่าวเป็นการแข่งขันด้วยการใช้องค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดในเชิงสร้างสรรค์ที่มุ่งเน้นให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างไรก็ดีถึงแม้องค์การจะสามารถพัฒนานวัตกรรมให้เกิดขึ้นได้อย่างประสบความสำเร็จ แต่การที่จะรักษาความสำเร็จนั้น ๆ ไว้ได้ในระยะยาวเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมาก เพราะในตลาดที่มีกำไรและการเติบโตย่อมมีผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาแย่งกำไรส่วนเกินเสมอ การกระตุ้นพลังจากภายในจึงเป็นทางเลือกที่องค์การสามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและความสามารถที่องค์การมีอยู่แล้ว โดยเฉพาะการกระตุ้นการพัฒนาจากแก่นความสามารถผ่านความสามารถของพนักงานในองค์การที่มีความมุ่งมั่นผูกพันในการทำงาน เพราะมีกระบวนการอย่างง่าย ๆ ที่สามารถสร้างให้เกิดแรงจูงใจที่ตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์การ จากการศึกษาพบว่าตัวแปรในการศึกษาหลายตัวเป็นตัวแปรที่ถูกละเลยอย่างน่าเสียดายเพราะเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดแรงจูงใจและความผูกพันระหว่างพนักงานกับองค์การ เช่น การให้ความสำคัญ การยกย่องในการทำงานที่ทุ่มเท ที่สำคัญการออกมารับผิดชอบแทน หรือออกมาปกป้อง และช่วยเหลือในยามที่มีลูกน้องปัญหาในการทำงาน ในฐานะหัวหน้า ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกิดขึ้นในการบริหารทุกวัน ที่สำคัญบทบาทของผู้นำในฐานะที่เป็นผู้ที่จะต้องนำองค์การก้าวข้ามผ่านวิกฤติการณ์ที่ยุ่งยากนี้ การปรับแนวคิด และการปรับมุมมองในเชิงกลยุทธ์ ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม พบว่าเป็นทางออกที่หลายบริษัทนำมาใช้แล้วประสบความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ ความร่วมสมัยของผู้นำนั้นแท้จริงมีอยู่ในความคิดของผู้นำส่วนใหญ่แต่อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การจัดการประสบกับปัญหานั้น กลับเกิดจากการตกอยู่ในกับดักความคิดแบบเดิม การใช้กระบวนการเดิมนอกจากนั้น ยังกำหนดกลยุทธ์การแข่งขันโดยใช้มุมมองหรือเครื่องมือเดิมที่เกือบจะทุกบริษัทกระทำแบบเดียวกัน ซึ่งผลที่ตามมาคือ ทุกองค์การต่างกำหนดทิศทางไปในทิศทางเดียวกันและต่างมุ่งไปยังเวทีการแข่งขันเดียวกัน ผลที่เกิดขึ้นคือทุกองค์การต้องต่อสู้กับการแข่งขันแบบเดิม และกับคู่แข่งเดิม ผู้นำที่ร่วมสมัยจึงสมควรให้ความสำคัญกับการออกแบบองค์การให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ขององค์การมากกว่าทรัพยากรที่จับต้องได้เพราะปัจจัยเหล่านั้นเป็นที่มาของแก่นความสามารถที่ยากต่อการลอก

เลือด สามารถเพิ่มปริมาณเลือดหล่อเลี้ยงไตและฟื้นฟูสมรรถภาพของไตได้

● วันพุธที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์ยงควิมล เลมบุรี ราชบัณฑิต ประเภทวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ บรรยายเรื่อง *การจำลองระบบเป็นจังหวัดในธรรมชาติ : กรณีศึกษากระบวนการสร้างกระดูก* ความโดยสรุปว่า ระบบหลายระบบแสดงลักษณะที่มีการกระโดดเป็นจังหวัดในตัวแปรตัวหนึ่ง หรือหลายตัว เช่น ระบบ ผู้ล่าเหยื่อที่ถูกเก็บเกี่ยวเป็นระยะ หรือผลกระทบของการรักษาเย็บยาเนื้อร้ายที่เป็นห่วง ๆ หรือระบบการหลั่งฮอร์โมนภายใต้การให้ฮอร์โมนเสริมอย่างเป็นคาบ การกระตุ้นในลักษณะดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบ และการตอบสนองที่เราควบคุมได้ยาก ดังนั้น ความไม่เสถียร และการคงตัวของตัวแปรในระบบเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง เราจะแสดงว่าระบบเป็นจังหวัดสามารถศึกษา ค้นคว้าได้อย่างไรในเชิงคณิตศาสตร์ และ การคำนวณโดยใช้แบบจำลองกระบวนการสร้างกระดูกเป็นกรณีศึกษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์สมชัย บวรกิติ ราชบัณฑิต ประเภทวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ บรรยายเรื่อง *บทบาททางวิชาการของสำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน* ความโดยสรุปว่า เมื่อเกษียณอายุราชการแล้ว ได้เข้ามาเป็นภาคีสมาชิกสำนักวิทยาศาสตร์ ก่อนหน้านั้นมีผู้ชักชวนหลายครั้ง แต่ด้วยอุดมการณ์ต้องการทำงานให้หน่วยงานที่รับผิดชอบให้สิ้นสุดก่อน เพื่อจะได้อุทิศกายและใจเข้ามารับใช้สถาบันใหม่ให้เต็มที่ ด้วยความรู้สึกลึกซึ้งของผู้บรรยายตั้งแต่ก่อนเข้ามาเป็นสมาชิก เข้าใจว่าราชบัณฑิตยสถานเป็นสถาบันวิชาการสูงสุดของประเทศ จากสมญานาม “สถาบันของบัณฑิตแห่งพระราชชา” แต่เมื่อเข้ามาในช่วงแรก ๆ เริ่มสงสัยและผิดหวังกับปรากฏการณ์หลายอย่าง. ดังนั้นใน พ.ศ. ๒๕๓๕ หลังจากเข้ามาล้มผัสบรรยากาศในสำนักวิทยาศาสตร์ได้ ๓ ปีเศษ เริ่มระอาใจจึงเตรียมบทบรรยายในการประชุมวิชาการของสำนักวิทยาศาสตร์ครั้งที่ ๑๘/๒๕๓๕ ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ แต่ถูกงดไป (ดูบทบรรณาธิการชื่อ “ราชบัณฑิต/ภาคีสมาชิก กับราชบัณฑิตยสถาน” ในวารสารราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเดือนเมษายน-มิถุนายน ๒๕๔๖). จากความฝันลม ๆ แล้ง ๆ ที่ยังฝังใจใคร่เห็นราชบัณฑิตยสถานเป็นสถานปราชญ์ของประเทศ จึงไปปรึกษากับกลุ่มราชบัณฑิตอาวุโสขอทำวารสารราชบัณฑิตยสถานฉบับสำนักวิทยาศาสตร์ เพื่อพิมพ์บทบรรยายทางวิชาการของสำนักวิทยาศาสตร์ ได้เริ่มฉบับที่ ๑ เดือนสิงหาคม ๒๕๓๖ ฉบับที่ ๒ เดือนธันวาคม ๒๕๓๖ และฉบับที่ ๓ เดือนสิงหาคม ๒๕๓๗ แล้วจึงต่อไปโดยทางราชบัณฑิตยสถานไม่มีเงินสนับสนุนการจัดพิมพ์

การเคลื่อนไหวที่เป็นรูปธรรมเกิดขึ้นในราชบัณฑิตยสถานและในสำนักวิทยาศาสตร์ด้วยก็ต่อเมื่อศาสตราจารย์ นายแพทย์อรุณสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งตลอดยุค ๔ ปีของท่าน ได้มีนวัตกรรมและปฏิรูปมากมาย อาทิ การจัดทำวารสารราชบัณฑิตยสถานตามมาตรฐานสากล อย่างไรก็ดี ความเจริญทั้งหลายคงเป็นด้านโครงสร้างของสถาบัน ยังไม่ถึงเป้าหมายการเป็นสถาบันวิชาการระดับชาติที่สามารถทำให้ฝ่ายบริหารประเทศรับฟัง.

ผู้บรรยายอ้างว่าสภาพการณ์ปัจจุบันของสำนักวิทยาศาสตร์ ได้เปลี่ยนไปมาก จากการมีสมาชิกวัยหนุ่มสาวผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ไม่เป็น “กรูผู้สูงอายุ” อีกต่อไป มีปัญหาที่ท่านเหล่านี้ยังไม่สามารถทำงานให้ราชบัณฑิตยสถานได้เต็มร้อย ลึก ๆ ในใจ ผู้บรรยายอยากถามสมาชิกแต่ละท่านในสำนักวิทยาศาสตร์ว่าในช่วงเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกในราชบัณฑิตยสถานได้ทำอะไรที่ตนคิดว่าจะเชิดชูให้ราชบัณฑิตยสถานเป็นสถาบันปราชญ์ของแผ่นดินได้ แต่ไม่กล้าเสี่ยงชีวิต จึงได้แต่เพียงสุ่มถามความคิดเห็นของสมาชิกบางท่าน (๘ ท่าน) ว่าท่านคิดว่าสำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถานควรมีบทบาททางวิชาการอย่างไร

● วันพุธที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิวัฒน์ ตันตะพานิชกุล ภาคีสมาชิก ประเภทวิชาเทคโนโลยี สาขาวิชาเทคโนโลยีปิโตรเคมี บรรยายเรื่อง *Clean Technology R&D in an Industry* ความโดยสรุปว่า SCG Chemicals Co. is the flagship of a group of chemical/petrochemical companies-some of them majority-owned by it, some JV (joint ventures) located mainly in the Map Ta Phut Industrial Estate, Eastern Seaboard, Rayong Province. It's the Corporate Policy of The Siam Cement Group (SCG) to implement and invest in R&D, and SCG Chem. now has a combined number of nearly 100 researchers, engineering and technical support staffs stationed either in Map Ta Phut, Chulalongkorn University, of Thailand Science Park (TSP in Rangsit).

Green Technology (Clean Technology) is one of the key strategic areas of SCG as a whole as well as of SCG Chem. The talk here will introduce an example each of the short-term, medium-term and long-term projects undertaken by SCG Chem. The short-term project describes the successful development of high-emissivity coating materials, which are applied to the inner surfaces of furnace walls to help save energy. The possibility of using titania recovered from the waste stream of a catalyst production plant is also investigated.

The medium-term project describes the development and application of a liquid-liquid solvent extraction process to treat the spent caustic stream used to remove sulfur and other impurities from the cracked gas stream coming out of the ethylene cracker. Solvent extraction is used here to remove the undesirable hydrocarbons (impurities) from the caustic stream so that the cleaned caustic stream can be used in a pulp mill, thereby earning extra incomes while eliminating the relevant wastewater treatment costs.

The long-term project describes on-going R&D efforts to remove CO₂ (a green-house gas) from the flue gas coming out of a combustion furnace. The recovered CO₂ is to be used as carbon source for the cultivation of a suitable micro-algae species, for example, spirulina. Once the most suitable micro-algae species has been identified, the micro-algae will be cultivated, harvested and processed to produce potential products for internal use or for sale.

ศาสตราจารย์ ดร.มงคล เดชนครินทร์ ราชบัณฑิต ประเภทวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ บรรยายเรื่อง *อินเวอร์เตอร์พูลแบบขับน้ำเพื่อการจุดหลอดดาวแสงด้วยแบดเตอร์* ความโดยสรุปว่า บทความนี้ นำเสนอวงจรอินเวอร์เตอร์แบบที่ขับน้ำด้วยออสซิลเลเตอร์ และใช้ทรานซิสเตอร์แบบมอสเฟต ๒ ตัวผลัดกันทำงานแบบพูล-พูลในวงจรกำลังเพื่อจุดหลอดดาวแสงขนาด ๑๘ วัตต์ด้วยแบดเตอร์ วงจรออสซิลเลเตอร์ที่ใช้ขับน้ำทรานซิสเตอร์ดังกล่าวสร้างขึ้นจากวงจรรวมเบอร์ TL494 ซึ่งให้แรงดันไฟฟ้าด้านออกที่มีรูปคลื่นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ๒ แรงดัน โดยที่ความถี่ของแรงดันไฟฟ้าทั้งสองนี้ถูกกำหนดไว้ที่ ๑๙.๒ กิโลเฮิรตซ์ ส่วนวงจรที่สร้างแรงดันไฟฟ้าขับน้ำทรานซิสเตอร์แบบมอสเฟตในวงจรกำลังนั้น ประกอบด้วยทรานซิสเตอร์แบบไบโพลาร์ขนาดเล็ก ๒ ตัวกับชิ้นส่วนวงจรอื่น ๆ ตามที่จำเป็น ผลการทดลองปรากฏว่า วงจรอินเวอร์เตอร์ที่นำเสนอนี้มีสมรรถนะ

สูงกว่าวงจรจลลวดความถี่ที่ใช้อินเวอร์เตอร์แบบขับนำร่วมกับทรานซิสเตอร์แบบมอสเฟตตัวเดียวที่ผู้พิมพ์เคยนำเสนอไว้ก่อนหน้านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วงจรอินเวอร์เตอร์ในบทความนี้มีประสิทธิภาพทางไฟฟ้าโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๘๙ ตลอดช่วงค่ากำลังไฟฟ้าที่ป้อนให้แก่หลอดความถี่ คือช่วง ๑๐-๑๗ วัตต์ ส่วนวงจรอินเวอร์เตอร์ที่คนนำเสนอในอดีตมีประสิทธิภาพสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๘๕.๒ ในช่วงค่ากำลังไฟฟ้าช่วงเดียวกัน

สำนักศิลปกรรม

● **วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓**

ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา นาคนวล ราชบัณฑิต ประเภทวิชาวรรณศิลป์ สาขาวิชาภาษาไทย บรรยายเรื่อง **คำสี่จังหวะ** ความโดยสรุปว่า ในภาษาไทยมีคำกลุ่มหนึ่งออกเสียงเป็น ๔ จังหวะ มี ๔ พยางค์ หรืออาจมีมากกว่า ๔ พยางค์ คำสี่จังหวะปรากฏในคำพูดทั่วไป บทกลอน วรรณคดี มีลักษณะพิเศษซึ่งมักสร้างขึ้นจากคำหนึ่งพยางค์ หรือคำสองพยางค์ ที่น่าสนใจคือ คำที่ปรับเป็นคำสี่จังหวะ กับคำที่เป็นคำพยางค์เดียวหรือสองพยางค์เดิมมักมีความหมายเหมือนกัน คำสี่จังหวะจึงมีลักษณะคล้ายคำเสริมสร้อย คือ มีคำที่เป็นหลักของความหมาย และมีคำที่เติมต่อเข้ามาโดยไม่ได้เพิ่มความหมายใด ๆ เช่น มากินข้าวเสียซิ หรือ มากินข้าวกินปลาเสียซิ บางครั้งก็เสริมคำที่มีลักษณะคล้องจอง เช่น **แต่ก่อน**ไม่เห็นเขามาคุยกับเรา ก็อาจจะพูดว่า **แต่ก่อน**ร้อนซะไรไม่เห็นเขามาคุยกับเรา

คำสองพยางค์บางคำอาจขยายเป็นคำสี่จังหวะด้วยการเติมคำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน หรือมีเสียงสอดคล้องกัน เช่น ชาวบ้าน ขยายเป็นคำสี่จังหวะว่า ชาวบ้านร้านตลาด ตระกูล ขยายเป็นคำสี่จังหวะว่า ตระกูลมุลชาติ เป็นต้น

คำสามพยางค์บางคำอาจขยายเป็นคำสี่จังหวะด้วยการเติมคำที่มีเสียงสัมผัสกับคำสี่จังหวะใดจังหวะหนึ่ง เช่น ฉากบังเพลิง ขยายเป็นคำสี่จังหวะว่า ฉากตั้งบังเพลิง สัปดน ขยายเป็นคำสี่จังหวะว่า สัปดีสัปดน ในบทความนี้ ผู้บรรยายได้ศึกษาคำสี่จังหวะตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. จังหวะ เสียงสัมผัสและเสียงซ้ำของคำ

๑.๑ จังหวะการลงน้ำหนักคำ แบ่งเป็น ออกเสียงเบาหนักเบาหนัก ออกเสียงหนักทุกพยางค์ และคำที่มีพยางค์เบาอยู่ด้วย

๑.๒ เสียงสัมผัสและเสียงซ้ำของคำ

๒. ความหมายของคำที่มาประกอบกัน

- ๒.๑ คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกัน
- ๒.๒ คำที่มีความหมายตรงกันข้าม
- ๒.๓. คำที่มาประกอบบางคำไม่มีความหมาย หรือมีความหมายที่ไม่เกี่ยวเนื่องกัน

๓. ความสัมพันธ์ของคำที่มาประกอบกัน

- ๓.๑ ชนิดของคำที่มาประกอบกัน คือ คำนาม คำกริยา คำบอกจำนวน คำอุทาน แบ่งเป็น คำที่นำมาประกอบกันเป็นคำชนิดเดียวกัน และคำที่นำมาประกอบกันเป็นคำต่างชนิดกัน
- ๓.๒ ความสัมพันธ์ของคำที่ประกอบเป็นคำสี่จังหวะ แบ่งเป็น โครงสร้างคำนาม โครงสร้างคำกริยา

๔. คำสี่พยางค์ในคำเลียนเสียงคำประพันธ์และในสำนวน

- ๔.๑ เป็นคำเลียนเสียง คือ คำบรรยายเสียงของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งคำที่บรรยายอากัปกริยาบางอย่าง เช่น ตะริดตึดตึด มะรุมมะตุ้ม อีลุยอูยแฉก กรลักรลอก กรลิ่งกรลอก
- ๔.๒ คำสี่จังหวะในคำประพันธ์ เช่น บทอุบายพราหมณ์ ซึ่งเป็นบทพระนารายณ์แปลงเป็นพราหมณ์น้อยเพื่อช่วยวราปศุรายให้พ้นคำสาปของพระอุมา ในเรื่องรามเกียรติ์ ตอน พระคเณศเสียดา
- ๔.๓ คำสี่จังหวะที่เป็นสำนวน เช่น

- คำขึ้นต้นของวรรคหน้ากับวรรคหลังมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ชานอกเจ้า ป่าวนอกนาย ตาดีได้ ตาร้ายเสีย หัวไม่ส่าย หางไม่กระดิก ถीलอดตาข้าง ท่างลอดตาเส้น น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย
- คำขึ้นต้นของวรรคหน้ากับวรรคหลัง หรือข้อความวรรคหน้ากับวรรคหลังเกี่ยวเนื่องกัน เช่น กินบนเรือน ชับบนหลังคา เข้าหุซ่าย ทะลุหุซาวา ซ้ำเป็นการ นานเป็นคุณ น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า สวยแต่รูป จูบไม่หอม เอาหูไปนา เอาตาไปไร่

● **วันอังคารที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓**

รองศาสตราจารย์มาลิตต์ พรหมทัตตเวที ภาควิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาวรรณศิลป์ สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ บรรยายเรื่อง **Star-crossed Lovers-คู่เวรคู่กรรม** ความโดยสรุปว่า คู่รักที่เป็นคู่เวร-คู่กรรมหรือ Star-crossed lovers หมายถึงคู่รักซึ่งมักถูกอำนาจภายนอกขัดขวางทำให้ความสัมพันธ์ไม่ราบรื่น มีอุปสรรค แต่เดิมหมายถึงความรักของคู่รักถูกขัดขวางโดยดาวร้ายหรือดาวอิ มีที่มาจากโหราศาสตร์ตามความเชื่อที่ว่าตำแหน่งหรือการโคจรของดวงดาวมีอิทธิพลเหนือชีวิตมนุษย์ ตัวอย่างของ Star-crossed lovers ที่มีชื่อเสียงในตำนานและวรรณกรรมนานาชาติตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงสมัยปัจจุบันได้แก่ ตำนานกรีกเรื่อง **Pyramus and Thisbe** ซึ่งเป็นเรื่องของคู่รักที่อยู่บ้านติดกันมีเพียงกำแพงอิฐกั้นในเมืองบาบิโลน แต่ไม่สามารถพบกันได้เนื่องจากครอบครัวเริ่มศังคูกัน ได้แต่คุยกันผ่านรอยแตกในกำแพง ทั้งสองนัดจะหนีตามกันไป ในป่า แต่ทิสบีซึ่งไปถึงก่อนพบสิงโตซึ่งเพิ่งล่าเหยื่อมาเข้ากัดใจจึงหนีไป พิรามุสมาถึงเห็นผ้าคลุมของทิสบีซึ่งขาดมีรอยเลือดก็คิดว่าทิสบีถูกสิงโตกินเลยฆ่าตัวตาย ทิสบีกลับมาเห็นพิรามุสตายก็ฆ่าตัวตายตาม เรื่อง **Romeo and Juliet** ของเชกสเปียร์ก็สร้างตามเรื่องของพิรามุสกับทิสบี แต่ฉากเปลี่ยนเป็นนครเวโรนา ตระกูลของโรเมโอกับจูเลียตเป็นอริกัน แต่ทั้ง ๒ คนกลับมารักกันและวางแผนหนีไปด้วยกัน โรเมโอฆ่าญาติของจูเลียตตายจึงถูกเนรเทศออกจากเมือง ส่วนจูเลียตซึ่งถูกพ่อบังคับให้แต่งงานจึงกินยาที่ทำให้ดูเหมือนตายและถูกนำไปฝังที่สุสานของตระกูล เกิดการผิดพลาดในการสื่อสาร ทำให้โรเมโอคิดว่าจูเลียตตายจริง ๆ จึงกินยาพิษตาย พอจูเลียตฟื้นขึ้นมาเห็นโรเมโอตายเลยใช้กริชของโรเมโอฆ่าตัวตายตาม ทำให้ทั้ง ๒ ตระกูลซึ่งต่างก็เกลียดกันไปหันมาคืนดีกันได้ **Romeo and Juliet** ฉบับสมัยใหม่คือ **West Side Story** ซึ่งเป็นเรื่องราวของคู่รักต่างเชื้อชาติในย่านเสื่อมโทรมของนิวยอร์กท่ามกลางสงครามระหว่างแก๊งค์ดำเนินเรื่องอย่างเทียบเคียงกันได้กับเรื่องเดิมแต่จบลงด้วยการตายของพระเอก เรื่องที่ใช้สารัตถะอย่างเดียวกันของไทยได้แก่ **พระลอ** ซึ่งมีที่มาจากนิยายพื้นบ้านของเมืองแพร่ โดยที่พระลอแห่งเมืองสรองได้ไปมีสัมพันธ์กับพระเพื่อนพระแพง พระธิดาผาแผดของท้าวพิชัยพิษณุกรเจ้าเมืองสรอง แต่ภายหลังทั้ง ๓ พระองค์ถูกพระเจ้ายาซึ่งอามาตที่พระบิดาของพระลอประหารพระสวามีของนาง จึงลี้ภัยหนีมาหาแม่ทัพทั้ง ๓ พระองค์เสีย ทั้ง ๒ เมืองก็ได้คืนดีกันหลังการตายของทั้ง ๓ พระองค์

ส่วน **เงาะป่า** ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็เป็นเรื่องรักสามเส้าของหนุ่มสาวชาวเงาะหรือซาไกที่อาศัยอยู่ในป่าเมืองพัทลุงคือชมพลา ลำทับ และฮเนา ซึ่งจบลงด้วยการตายของทั้ง ๓ คน จึงเห็นได้ว่าเรื่องของ Star-crossed lovers นี้มีลักษณะเป็นสากลไม่จำกัดเวลา สถานที่ เชื้อชาติ หรือชั้นวรรณะ

● **วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓**

ศาสตราจารย์ ดร.ประคอง นิรมานเหมินท์ ภาควิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาวรรณศิลป์ สาขาวิชาวรรณกรรมพื้นเมือง บรรยายเรื่อง **ลิลิตพระลอ** : การศึกษาอิทธิพลและที่มา ความโดยสรุปว่า **ลิลิตพระลอ** เป็นวรรณคดีที่สำคัญยิ่งเรื่องหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทยได้รับการประกาศยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นยอดแห่งวรรณคดีลิลิต เพราะมีความงดงามทั้งในด้านเนื้อหาและวรรณศิลป์ ในด้านเนื้อหา ลิลิตพระลอแสดงให้เห็นลักษณะของปुरुชนที่

ตกอยู่ในอำนาจของกิเลส โดยเฉพาะโมหะและโทสะอย่างล้าลึกจนพาไปสู่ความตาย กวีมีความสามารถอย่างเยี่ยมยอดในการคัดสรรถ้อยคำที่มีความไพเราะ สละสลวย พรรณนาภาพและอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างแจ่มแจ้งและลึกซึ้งกินใจ ผลของการศึกษาว่าลิลิตพระลอมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมและศิลปกรรมแขนงอื่นอย่างไรบ้าง และวรรณคดีเรื่องนี้มีที่มาอย่างไร

พบว่า ลิลิตพระลอนับเป็นวรรณคดีเรื่องหนึ่งที่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการสร้างสรรควรรณกรรมและศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น

๑. **บทละคร** ได้แก่ บทละครเรื่องพระลอนรลักษณ์ พระนิพนธ์ของกรมพระราชวังบวรมหาดคีติพลเสพ (สมัย ร.๓) บทละครเรื่องพระลอ พระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ บทละครเรื่องพระลอ บทนิพนธ์ของเจ้าพระยาเทเวศวงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว.หลาน กุญชร)

๒. **วรรณคดีคำกลอน** ได้แก่ พระลอคำกลอน ผู้แต่งคือ นายร้อยเอก หลวงทวยหาญรักษา (เพิ่ม)

๓. **นวนิยาย** ได้แก่ เรื่องรักที่ถูกเมิน ของนิตยา นาถยุสสุนทร และ รักที่ต้องมนตรา ของทมยันตี

๔. **เพลง** เช่น ตับพระลอ ได้แก่ ตับลาวเจริญศรี ตับพระลอคัลล เป็นต้นเพลงยอยศพระลอ ผู้แต่งคือ พยงค์ มุกดา ผู้ร้องมีหลายคน ที่เด่นที่สุดได้แก่ ชินกร ไกรลาศ

๕. **จิตรกรรม** มีจำนวนมาก ที่เด่นได้แก่ผลงานของเหม เวชกร และ จักรพันธ์ ไปรษณีย์

๖. **ประติมากรรม** ได้แก่ รูปปั้นที่เมืองโบราณ

๗. **วรรณกรรมท้องถิ่น**

วรรณกรรมท้องถิ่นที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลิลิตพระลอ ได้แก่ วรรณกรรมล้านนา ดังต่อไปนี้

๗.๑ **ขอเตียวตง หรือ ขอเดินดง** บางทีก็เรียกว่า **ขอพระลอเดินดง** เป็นบทขอหรือบทขับร้องประกอบการฟ้อน พระราชชายาเจ้าดารารัศมีโปรดให้ทิวทองถิ่น คือ ท้าวสุนทรพจนกิจ (บุญมา) เป็นผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ใช้ทำนองซอล่องน่าน พิจารณาจากเนื้อร้องของบทขอโดยละเอียดจากกล่าวได้ว่า บทขอบทนี้น่าจะไม่ได้รับอิทธิพลจากลิลิตพระลอโดยตรง พระราชชายาเจ้าดารารัศมีทรงได้รับแรงบันดาลใจจากบทละครเรื่องพระลอ พระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ นอกจากนี้ เมื่อพระราชชายาดารารัศมีโปรดให้ท้าวสุนทรพจนกิจแต่งบทละครขอเรื่องน้อยใจยา โดยทรงได้แนวคิดจากละครเรื่องในราชสำนัก เนื่องจากละครขอเรื่องน้อยใจยาใช้ทำนองล่องน่านเหมือนขอเดินดงซึ่งมีเนื้อร้องจากเรื่องพระลอ บางทีจึงมีผู้เรียกบทขับร้องในบทละครเรื่องน้อยใจยาโดยเฉพาะตอนที่นางเอกซึ่งชื่อว่านางแว่นแก้วขับร้องว่า “ขอพระลอแว่นแก้ว”

๗.๒ **โคลงพระลอสอนโลก** เป็นวรรณกรรมคำสอนเรื่องหนึ่ง ดัดแปลงจาก โคลงเจ้าวิหุสสอนโลก โดยดัดแปลงเฉพาะตอนต้นเรื่องและตั้งชื่อใหม่

๗.๓ **ตำนานประจักษ์** ได้แก่ เรื่องพระลอซึ่งเล่าที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ที่ควรทราบก็คือ ตำนานที่เล่าขณะนี้ไม่ใช่เรื่องที่เล่าสืบทอดต่อกันมาแต่โบราณ เพราะจากการศึกษาของนักวิชาการหลายคน ไม่เคยพบว่ามีกล่าวเรื่องพระลอในกลุ่มคนเมืองในล้านนา โดยเฉพาะที่จังหวัดแพร่มาก่อน การเผยแพร่เรื่องพระลอในหมู่ประชาชนกิตติ การปรับพระธาตุหินส้มให้เป็นพระธาตุพระลอ การสร้างอุทยานพระลอที่มีรูปปั้นและจิตรกรรมเล่าเรื่อง

พระลอและพระเพื่อนพระแพงกิตติ ล้วนเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ มาจากความพยายามของผู้บริหารที่จะสร้างจุดเด่นให้แก่อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ในการศึกษาที่มาของลิลิตพระลอนั้น ผู้บรรยายพบว่ามีเรื่องเล่าที่มีแบบเรื่อง (tale type) ทำนองเดียวกับเรื่องพระลอพบในกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูลไทหลายกลุ่ม ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและนอกประเทศ มีทั้งสำนวนมุขปาฐะและสำนวนลายลักษณ์ซึ่งแต่งเป็นร้อยกรอง บางแห่งมีการแต่งเป็นบทละคร และเป็นบทเพลงขับร้องขนาดยาว เรื่องเล่าดังกล่าวเท่าที่รวบรวมไว้ในขณะนี้ มีดังนี้

๑. **เรื่องอุเปมสามลอ** พบในกลุ่มไทซิ่นและไทใหญ่ในล้านนา ทั้งยังเป็นเรื่องที่ได้รับอย่างแพร่หลายในกลุ่มไทใหญ่ ไทซิ่นในประเทศพม่า ไทใหญ่และไทลื้อในสาธารณรัฐประชาชนจีน มีทั้งสำนวนมุขปาฐะและสำนวนลายลักษณ์ที่เป็นร้อยกรองและบทละคร

๒. **เรื่องขุนนางอ้าว หรือขุนนางอ้าว** เรื่องขุนนางอ้าวหรือขุนนางอ้าว เป็นที่รับรู้ของคนไทยในภาคอีสาน คนลาวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และคนไทดำในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีทั้งที่เป็นเรื่องเล่าทางมุขปาฐะและสำนวนลายลักษณ์ที่แต่งเป็นร้อยกรอง

๓. **เรื่องท้าวสามกับนางไอ่** (นางอ้าว) เป็นเรื่องเล่าในหมู่ไทลา เมืองจุงหรือยวนเจียง มณฑลยูนหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

๔. **เรื่องปิ่นลงกับปิ่นลี** เป็นเรื่องเล่าในหมู่ชาวจ้วงที่เมืองกวางหนาน เขตปกครองตนเองเหวินชานจ้วง-ม้ง มณฑลยูนหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องปิ่นลงกับปิ่นลีนี้นอกจากสำนวนที่เป็นเรื่องเล่าทางมุขปาฐะแล้ว ยังมีสำนวนที่เป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่จดจำถ่ายทอดต่อกัน มาจากรุ่นสู่รุ่นหลายสำนวน ซึ่งชาวจ้วงนิยมนำมาขับร้องเป็นเพลงโต้ตอบระหว่างชายหญิง

แม้ว่าเรื่องพระลอมีส่วนคล้ายคลึงกับเรื่องโรมิโอและจูเลียตซึ่งเชกสเปียร์แต่งโดยได้อิทธิพลจากตำนานของกรีก แต่เราคงไม่สามารถจะกล่าวได้ว่า ลิลิตพระลอและโรมิโอกับจูเลียตตลอดจนตำนานกรีกมาจากแหล่งกำเนิดเดียวกัน เว้นแต่จะสามารถหาหลักฐานความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ในสมัยโบราณได้ เรื่องราวที่เกิดจากความรักที่ผิดหวังและนำไปสู่ความตายเช่นนี้ น่าจะเกิดขึ้นได้ทุกแห่ง เพราะมนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดที่คล้ายคลึงกัน และมีประสบการณ์ในชีวิตที่คล้ายคลึงกันได้ นิทานที่เกิดจากหลายแหล่งจึงมีส่วนคล้ายคลึงกัน

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากเรื่องเล่าของชนเผ่าไท โดยเฉพาะเรื่องอุเปมสามลอของไทใหญ่ไทซิ่น จะเห็นว่ามีส่วนใกล้เคียงกับเรื่องพระลอหลายประการ เช่น ชื่อตัวละครและวัฒนธรรมบางอย่าง น่าสังเกตว่านางอุเปมในเรื่องอุเปมสามลอมมีพี่เลี้ยง ๒ คน และเรื่องนี้กล่าวถึงการขับขอยินยอมความงามของตัวละครด้วย

ผู้บรรยายจึงขอเสนอเพื่อพิจารณาว่า เป็นไปได้หรือไม่ว่า เรื่องพระลอมีที่มาจากเรื่องเล่าแต่โบราณของชนชาติไท เมื่อแพร่กระจายไปในกลุ่มชนชาติไทหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ในการถ่ายทอด เรื่องพระลอไม่ได้มาจากเรื่องเล่าของกลุ่มคนเมืองในล้านนาแน่นอน เป็นไปได้หรือไม่ที่กวีสมัยนั้นจะรับเรื่องเล่านี้จากคนไทซิ่นหรือไทใหญ่ ซึ่งอพยพเคลื่อนย้ายไปในที่ต่าง ๆ โดยเหตุที่ลิลิตพระลอเป็นผลงานของกวีที่เชี่ยวชาญด้านอักษรศาสตร์ แต่งวรรณคดีเรื่องนี้ขึ้นเพื่อถวายพระมหากษัตริย์ ลิลิตพระลอจึงมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเรื่องราวให้เหมาะสมสถานการณ์ โดยกวีแสดงความสามารถด้านวรรณศิลป์อย่างสุดฝีมือด้วย

ผู้สนใจบทความดังกล่าวขออนุญาตค้นคว้าได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารราชบัณฑิตยสถาน ห้องสมุดราชบัณฑิตยสถาน

โทรสารหมายเลข ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๒ หรือทางเว็บไซต์ www.royin.go.th

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ไขปัญหาภาษาไทย

- ถาม จังหวัดราชบุรีเขียนเป็นภาษาอังกฤษอย่างไร
- ตอบ จังหวัดราชบุรีเขียนเป็นภาษาอังกฤษได้คือ RATCHABURI
- ถาม คำว่า digital, action, booth, live และ series กับศัพท์อย่างไร
- ตอบ ดิจิทัล, แอ็กชัน, บูท, लाईฟ และ ซีรีส์ ตามลำดับ
- ถาม ลักษณะนามของ รูป และคำว่า มงกุฏ ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ ลักษณะนามของ รูป ใช้ว่า รูป, ใบ หรือ แผ่น ส่วนลักษณะนามของ มงกุฏ ถ้าใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน ใช้ลักษณะนามว่า องค์ แต่ถ้าใช้กับนางงามจะใช้ลักษณะนามว่า มงกุฎ และถ้าใช้กับหัวโขนหรือละคร จะใช้ลักษณะนามว่า ศีรษะ หรือ หัว
- ถาม คำว่า คักดีศรี, เกียรติคักดี และเกียรติ มีความหมายอย่างไร และคำที่ออกเสียงว่า ลัก ในคำ คักดีศรี และ เกียรติคักดี สะกดเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร
- ตอบ คำว่า คักดีศรี ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนาม หมายถึง เกียรติคักดี เช่น ประพฤติตนไม่สมคักดีศรี คำว่า เกียรติคักดี เป็นคำนาม หมายถึง เกียรติ, เกียรติ

ตามฐานะของแต่ละบุคคล.

ส่วนคำว่า เกียรติ เป็นคำนาม หมายถึง ชื่อเสียง, ความยกย่องนับถือ, ความมีหน้ามีตา. ทั้งนี้ ใช้ตัวสะกดเหมือนกันทั้งคำว่า คักดีศรี และ เกียรติคักดี คือ คักดี.

- ถาม เวียดนาม กับ เวียดนาม คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ คำที่ถูกต้องคือ เวียดนาม
- ถาม คำว่า สาธารณประโยชน์ กับ สาธารณะประโยชน์ คำใดเขียนถูกต้อง และมีความหมายอย่างไร
- ตอบ คำที่ถูกต้องคือ สาธารณประโยชน์ ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคำนาม หมายถึง ประโยชน์ทั่วไปแก่ประชาชน เช่น บริจาคเงินสร้างโรงพยาบาลเพื่อเป็นสาธารณประโยชน์.
- ถาม คำใดเขียนถูกต้องระหว่างคำว่า ตาดำดำ กับ ตาดำ ๆ
- ตอบ คำที่ถูกต้องคือ ตาดำ ๆ
- ถาม ชื่อประเทศ เยอรมัน กับ เยอรมนี ชื่อใดใช้ถูกต้อง
- ตอบ ชื่อที่ใช้และเขียนถูกต้องคือ ประเทศเยอรมนี

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๘๖/๒๕๕๐
ไปรษณีย์ดุสิต

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน เพื่อเผยแพร่งานวิชาการ
ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ
ของราชบัณฑิตยสถาน

จัดทำโดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ศูนย์บริการวิชาการ ราชบัณฑิตยสถาน
บรรณาธิการ นางสาวบุญธรรม กวานทอง
กองบรรณาธิการ

นางทิพาภรณ์	ธารีเกษ	นางกนกวรรณ	ทองตะโก
นางสาวพัชระ	บุญประดิษฐ์	นางสาวกุลศิรินทร์	นาคไพจิตร
นางสาวอารี	พลดี	นางพรทิพย์	เดชทิพย์ประภาพ
นางสาวปิยรัตน์	อินทร์อ่อน	นายอาคม	คงทน
นางสาวกระลำภี	แพรกทอง	นายอภิเดช	บุญสงค์

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง
กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๙